

UNIVERSITY
OF TAMPERE

Oppiminen narratiivisena prosessina

Eero Ropo
Kasvatustieteiden yksikkö

Esityksen pääkohdat

- Narratiivisuuden taustasta kasvatustieteissä
- Oppiminen narratiivisena prosessina
- Narratiivinen identiteetti
- Opetus ja narratiivisuus
- Opetussuunnitelma ja narratiivit

Narratiivinen käänne yhteiskunta- ja kasvatustieteissä

The narratives of the world are numberless. Narrative is first and foremost a prodigious variety of genres, themselves distributed amongst different substances – as though any material were fit to receive man’s stories.

Able to be carried by articulated language, spoken or written, fixed or moving images, gestures, and the ordered mixture of all these substances; narrative is present in myth, legend, fable, tale, novella, epic, history, tragedy, drama, comedy, mime, painting ... stained glass windows, cinema, comics, news item, conversation.

Moreover, under this almost infinite diversity of forms, narrative is present in every age, in every place, in every society; it begins with the very history of mankind and there nowhere is nor has been a people without narrative. All classes, all human groups, have their narratives ... Caring nothing for the division between good and bad literature, narrative is international, transhistorical, transcultural: it is simply there, like life itself. (Barthes, 1977: 79)

Narratiivit kasvatustieteissä

- Narratiivisten menetelmien historia 1960-70 -luvulta
- Narratiivinen metodologia käsittelee tarinoiden analyysia ja tulkintaa
- Yleisimmin kohteena ovat olleet elämäntarinat ja elämän historia
- Keskeisiä metodologian kansainvälisiä kehittäjiä ovat kasvatustieteissä mm. Bruner, Clandinin ja Connelly

Mitä uutta narratiivisuus tuo opetuksen ja oppimisen tarkasteluun

- Narratiivisuus on uusi tapa teoretisoida ilmiötä, jota kutsumme oppimiseksi
- Bruner: Paradigmaattinen ja narratiivinen tietäminen
 - Kaikki ihmisen tietämys on narratiivista (erotukseksi loogis-tieteellisestä tiedosta)
- Ihminen tulkitsee kaiken vastaanottamansa informaation omista lähtökohdistaan – subjektiiviset merkitykset
- Kokemuksista luodut merkitykset ovat aina tulkintoja
- Myös teoreettinen tietämys on narratiivista

Elämäkerrat ja elämäntarinat

- Hanna Arendt (2002/1958, s. 187) on todennut:”Jokainen elämä syntymästä kuolemaan voidaan lopulta kertoa tarinana, jossa on alku ja loppu.”
 - Yksilöllisyyden ymmärtämisen perusta
- Identiteetit voidaan ymmärtää tarinoina
- Identiteettinarratiiveissa juonitetaan omaa elämää, kuvataan syy- ja seuraussuhteita ja tulkitaan tapahtumia ajallisesti (myös ei-kronologisessa järjestyksessä)
- Tieto ja tietäminen on subjektiivista ja sekä tapahtuma- että kerrontakontekstiin sidottua
- Antikainen ym.: Oppimiselämäkerrat
- Goodson: Narrative learning

Oppiminen narratiivisena prosessina

- Oppiminen voidaan ymmärtää narratiiviseksi prosessiksi, jossa liitämme merkityksiä vastaanottamaamme informaatioon ja muodostamme siitä tulkinnan kautta kertomuksia
- Tapahtuma (havainnointi) -> tulkinta (ymmärtäminen) -> kokemus (reflektointi) -> merkitykset -> narratiivit (merkitykset kootaan itselle mielekkäiksi kertomuksiksi) (Yrjänäinen & Ropo 2013)
- Narratiiveja luodaan omasta elämästä, mutta myös oppiaineiden tietäminen ja muu teoreettinen tietäminen on narratiivista
 - Luomme subjektiivisia narratiiveja asioista ja ilmiöistä
 - Oppiainetietämyksen vähittäinen karttuminen on narratiivinen prosessi

Narratiivinen identiteetti

- Minuus ja identiteetit ovat narratiiveja
- Kehitys alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu elämän loppuun saakka
- Moni-identtisyys
- Identiteettikertomukset syntyvät tapahtumiin, tilanteisiin ja ilmiöihin liittyvien kokemusten yhteydessä
 - Emme siis luo narratiiveja vain kokemistamme asioista ja tapahtumista vaan myös itsestämme osana niitä
- Identiteetti toimii tulkintakehyksenä tai perspektiivinä, jonka kautta ja avulla pyrimme maailmaa ymmärtämään
- Identiteetti syntyy ja muuntuu suhteissa
- Identiteetin välttämättömät tasot: Autobiografinen, sosiaalinen, kulttuurinen (globaali)
- Identiteetti ja toimintakyky

Opetuksen neljä perusmallia ja narratiivisuus

- Jäljittelyyn perustuva opetus
- Opettajajohtoinen opetus
- Tutkiva oppiminen, yhdessä tai yksin
- Yhteistoiminnallinen oppiminen

Narratiivisuus opetuksessa

- Narratiivit opetuksen kehyskertomuksina
 - Panchatantra – intialainen kertomusperinne (Kulkarni)
 - Maija Salo ja musiikkikasvatus (Rantala)
 - Lähikoulu kerrottuna paikkana (Hyry_Beihammer & Autti)
- Narratiivisuus ja oppiaineiden opetus (Yrjänäinen & Ropo)
 - Ricouerin mimesis –malli (-> ->)
 - esinarratiivinen vaihe (ennakkokäsitykset)
 - narratiivinen vaihe (kokemusten hankinta, merkitysten luominen ja kertomuksen kokoaminen)
 - uudelleen konstruointi (narratiivien koettelu todellisessa elämässä ja niiden uudelleenmuotoilu)

Narratiivit ja opetussuunnitelma

- Millainen olisi narratiivinen opetussuunnitelma?
- Tavoitteet ja päämäärät narratiivista oppimista tukeviksi
- Lähtökohtana tiedon, tietämisen ja merkitysten kietoutuminen identiteetteihin
 - Persoonallinen, autobiografinen identiteetti (kuka olen; mitä tämä merkitsee minulle)
 - Sosiaalinen identiteetti (mihin yhteisöihin kuulun ja haluan kuulua; mitä tämä merkitsee meille)
 - Kulttuurinen, globaali identiteetti (kuka olen kansalaisena ja ihmisenä; mitä tämä merkitsee koko maailmalle)

Kiitos!

